

Zihinsel Gücün İzinde: Sporda Psikolojik Sağlamlık Araştırmalarının Bibliyometrik Haritası Tracing Mental Strength: A Bibliometric Mapping of Research on Psychological Resilience in Sports

Nuriye Şeyma KARA¹

¹ Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Hatay, TÜRKİYE / nseymasar@gmail.com / 0000-0003-0460-2263

Özet: Bu çalışma, sporda psikolojik sağlamlık alanındaki bilimsel üretimin yapısını 1983-2025 yılları arasındaki 749 makale üzerinden bibliyometrik yöntemlerle incelemektedir. Veriler Web of Science Core Collection veri tabanından çekilmiş, sistematik literatür taraması PRISMA akış şeması rehberliğinde gerçekleştirilmiştir. Bibliyometrik analizlerde R tabanlı Bibliometrix paketi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, makalelerin toplam atıf sayısı 28.069 olup, makale başına ortalama 26,91 atıf düşmektedir. Alanın en üretken kurumu University of Granada (n=28) olurken, en fazla yayın yapan yazarlar Sarkar M. (n=11) ve Fletcher D. (n=8) olmuştur. Psychology of Sport and Exercise dergisi, en yüksek h-indeksine (h=20) sahip yayın organı olarak öne çıkmıştır. Analizlerde "fitness" (138 kez) ve "exercise" (134 kez) gibi anahtar kelimelerin literatürde en sık tekrarlandığı görülmüş; COVID-19 pandemisinin etkisiyle "mental health" ve "online learning" gibi kavramların da son yıllarda yükselişe geçtiği belirlenmiştir. Çalışma ayrıca ülkeler arası işbirliğinde Birleşik Krallık, ABD ve Avustralya'nın merkezi konumunda olduğunu ortaya koymuştur. Genel olarak çalışma, sporda psikolojik sağlamlık literatürünün zamansal gelişimi, tematik evrimi ve uluslararası ağ yapısına ilişkin kapsamlı bir perspektif sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik sağlamlık, spor, bibliyometri, titeratür taraması, işbirliği, temalar.

Abstract: This study examines the structure of scientific production on psychological resilience in sport, analyzing 749 articles published between 1983 and 2025 using bibliometric methods. Data were extracted from the Web of Science Core Collection, and the systematic literature review was conducted following the PRISMA flow diagram guidelines. Bibliometric analyses were performed using the R-based Bibliometrix package. The findings revealed a total of 28,069 citations, with an average of 26.91 citations per article. The University of Granada (n=28) was identified as the most productive institution, while Sarkar M. (n=11) and Fletcher D. (n=8) emerged as the most prolific authors. The journal Psychology of Sport and Exercise stood out with the highest h-index (h=20). Key terms such as "fitness" (138 occurrences) and "exercise" (134 occurrences) were the most frequently repeated keywords in the literature, while concepts like "mental health" and "online learning" have shown a notable rise in recent years, influenced by the COVID-19 pandemic. Additionally, international collaboration was most prominent among the United Kingdom, the United States, and Australia. Overall, this study provides a comprehensive perspective on the temporal development, thematic evolution, and international network structure of the psychological resilience literature in sport.

Keywords: Psychological resilience, sport, bibliometrics, literature review, collaboration, themes.

Received: 30.04.2025 / Accepted: 03.01.2026 / Published: 03.02.2026

<https://doi.org/10.22282/tojras.1687795>

Citation: Kara, N.Ş. (2026). Zihinsel gücün izinde: Sporda psikolojik sağlamlık araştırmalarının bibliyometrik haritası. The Online Journal of Recreation and Sports (TOJRAS), 15 (1), 132-142.

GİRİŞ

İnsanın zihinsel, duyuşsal, sosyal ve psikolojik alanlarda sağlıklı bir yapıya sahip olması, hayatını idame ettirebilme açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Belirtilen tüm bu alanlarda sağlıklı kalabilmek için psikolojik yapının korunması önemli olabilir. Kişi psikolojik olarak sağlam olursa, yaşamında karşılaştığı zorlukların ya da problemlerin üstesinden gelebilir. Psikolojik sağlamlık, kişinin, zorlayıcı, stresli veya travmatik yaşam olaylarına rağmen uyum sağlama ve olumlu yönde gelişme yetisi olarak ifade edilmektedir (Masten, 2001). Başka bir tanımda Rutter (2012) psikolojik sağlamlığı, bireyin yaşamındaki ani değişimlere, tehditlere ya da uzun süreli zorluklara karşı duygusal, bilişsel ve davranışsal düzeyde etkili baş etme stratejileri geliştirerek uyum sağlayabilmesi olarak açıklamıştır. Southwick ve Charney (2012) ise psikolojik sağlamlığı, bireyin zorluklar karşısında yalnızca direnç göstermekle kalmayıp, bu tecrübelerden anlam çıkararak gelişim gösterebilme yetisi olarak açıklamıştır. Tüm bu tanımlamaların ortak noktasına bakıldığında, psikolojik sağlamlığın, bireyin zorluklar karşısında yalnızca direnç göstermesi değil, aynı zamanda bu süreçlerden anlam çıkararak uyum sağlayabilmesi ve gelişim gösterebilmesi olarak değerlendirilebileceği söylenebilir. Bir nevi psikolojik sağlamlık, yaşanan durumlar karşısında güçlü kalabilmek ve yaşananlardan ders çıkararak gelişim gösterebilmek şeklinde özetlenebilir. Bu çerçevede psikolojik sağlamlığın, bireyin sahip olduğu sabit bir kişilik özelliğinden ziyade, zaman içinde geliştirilebilen ve çevresel koşullarla etkileşim hâlinde şekillenen dinamik bir yapı olarak ele alındığı görülmektedir (Sarkar, 2021).

Psikolojik sağlamlık kavramı sporcular bağlamında ele alındığında, bu kavram; bireyin spor ortamında karşılaştığı stres, baskı, sakatlık ya da başarısızlık gibi durumlarla başa çıkabilme kapasitesi olarak tanımlanabilmektedir. Sporcuların bu tür zorluklar karşısında duygusal dengesini koruyabilmesi ve esneklik gösterebilmesi önemli bir beceri olarak değerlendirilebilir. Psikolojik sağlamlık, performansın devamlılığına ve sportif gelişimin desteklenmesine yardımcı olabilecek bir unsur olarak görülebilir (Galli ve Vealey, 2008). Performansın devamlılığı ve gelişimi motivasyon kaynaklarıyla ilişkili olabilmektedir. (Pelletier vd., 2011). Nitekim zorluklar karşısında duygusal dengeyi koruyabilen, esneklik gösterebilen ve toparlanma yetisine sahip olan sporcular, motivasyonlarını ve performanslarını uzun vadeli sürdürebilme yetisine sahip olabilirler (Fletcher & Sarkar, 2012). Bu yetiler, baskı altında karar verme ve stresle başa çıkabilme gibi durumlarda sporculara olumlu manada katkı sağlayabilir. Özellikle yoğun rekabet ortamlarında, psikolojik sağlamlığı yüksek olan sporcuların, duygularını kontrol ederek performanslarını devam ettirebilme olasılıkları daha yüksek olabilir. Bu sebeple, sporcularda psikolojik sağlamlığın geliştirilmesi, hem zihinsel dayanıklılığı arttırmak hem de uzun vadeli sportif başarıyı desteklemek açısından önemli olduğu söylenebilir. (Hosseini ve Besharat, 2010; Morgan vd., 2013; Sarkar & Fletcher, 2014). Nitekim son yıllarda yapılan çalışmalar, psikolojik sağlamlığın sporcularda yalnızca performansın sürdürülmesiyle sınırlı kalmadığını; aynı zamanda stresle başa çıkma, psikolojik iyi oluş ve zihinsel sağlıkla da ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır (Aron vd., 2019).

Son yıllarda akademik alan yazının yapısını incelemeye yönelik bibliyometrik analizler, belirli bir araştırma alanındaki üretim hacmini, etki düzeyini, kavramsal yönelimleri ve bilimsel iş birliklerini ortaya koymada etkili bir yöntem olarak kabul görmektedir (Bellis, 2009; Börner vd., 2012; Kara, 2025). Bu analizler yardımıyla bir konunun zaman içindeki gelişimi, alanyazındaki boşluklar ve gelecekteki araştırma fırsatları sistematik olarak değerlendirilebilmektedir (van Eck ve Waltman, 2010). Bu çerçevede, sporda psikolojik sağlamlık konusu da zihinsel dayanıklılık, stres yönetimi ve duygusal kontrol gibi psikolojik becerilerle ilişkilendirilerek araştırmalarda öne çıkan bir tema haline gelmiştir (Gould vd., 2002; Johnston vd., 2015; Nezhad ve Besharat, 2010). Bu doğrultuda, spor alanında psikolojik sağlamlık konusuna odaklanan bilimsel yayınların, yıllar içindeki gelişimi, araştırma eğilimleri, öne çıkan yazarlar, kurumlar ve kavramsal odaklar açısından bibliyometrik yöntemle incelenmesi bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, son yıllarda gerçekleştirilen bibliyometrik çalışmalar, sporda psikolojik sağlamlık alanındaki yayın sayısının giderek arttığını ve kavramın özellikle spor psikolojisi literatüründe merkezi bir araştırma teması hâline geldiğini göstermektedir (Donthu vd., 2021).

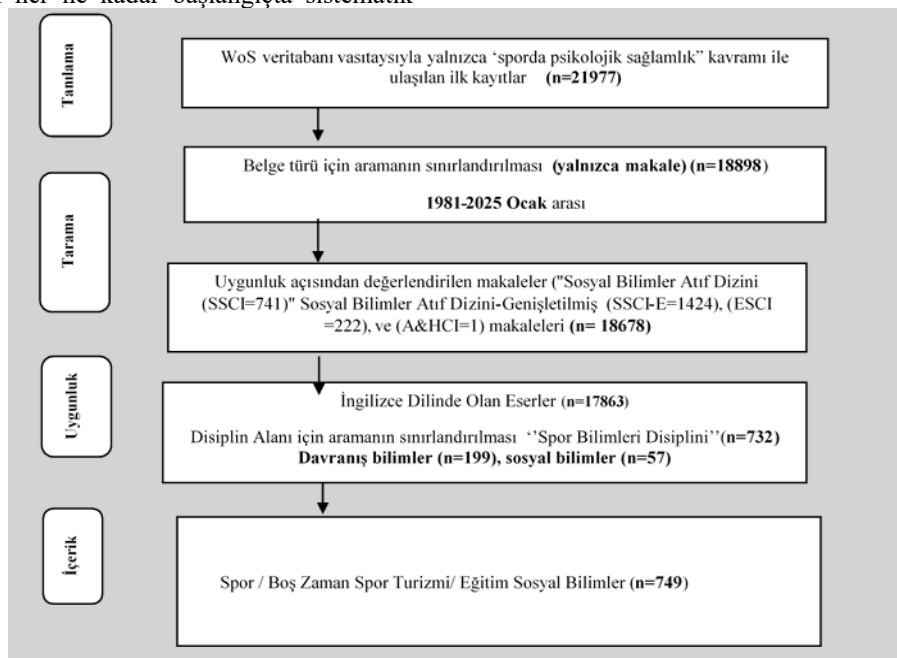
YÖNTEM

Gerçekleştirilen çalışma, konuya odaklı araştırma parametreleri doğrultusunda yürütülen sistematik bir literatür taramasına dayalı bibliyometrik değerlendirme olarak tasarlanmıştır. Bu kapsamda çalışma, belirlenen raporlama yönergeleri dikkate alınarak yapılandırılmış ve literatür tarama sürecinin şeffaf biçimde sunulabilmesi amacıyla PRISMA akış şeması oluşturulmuştur. PRISMA akış şeması, literatür tarama sürecinde izlenen çalışma seçimi adımlarını, dâhil etme ve hariç tutma kriterlerini ve metodolojik ilerleyişin genel çerçevesini görsel olarak sunan bir raporlama aracı olarak kullanılmaktadır (Page vd., 2021). PRISMA akış şeması her ne kadar başlangıçta sistematik

derlemeler ve meta-analizler için geliştirilmiş olsa da, son yıllarda bibliyometrik çalışmalar ve sistematik literatür haritalamalarında da araştırma sürecinin şeffaflığını ve tekrarlanabilirliğini artırmak amacıyla yaygın biçimde kullanılmaktadır (Donthu vd., 2021). Bu görsel temsiller, literatür tarama sürecinde çalışma seçiminin hangi ölçütlere göre gerçekleştirildiğini açık biçimde ortaya koyması bakımından bibliyometrik analizler için işlevsel bir raporlama çerçevesi sunmaktadır. Mevcut bibliyometrik analiz, Web of Science (WoS) veri tabanından elde edilen yayınlar kullanılarak gerçekleştirilmiş olup, Ocak 1983 – Ocak 2025 tarihleri arasında yayımlanan makaleleri kapsamaktadır. Elde edilen çalışmalar; yıllara göre yayın dağılımı, atıf yapıları, öne çıkan yazarlar ve dergiler ile kavramsal eğilimler gibi bibliyometrik göstergeler doğrultusunda analiz edilmiştir.

Seçim Stratejisi ve Kriterleri

Mevcut çalışmaya ait örnekleminin tespitinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt temelli örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Nitekim ölçüt temelli örnekleme araştırmaya dâhil edilecek bireylerin ya da durumların belirli ölçütlere göre seçilmesi esasına dayanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek 1999). Ayrıca ölçüt temelli örnekleme araştırma öncesi tasarlanan kıstasların kullanılmasına dayanmaktadır. Bu doğrultuda “Sporda Psikolojik Sağlamlık” konusuna odaklı WoS veri tabanında taranmakta olan eserler çalışma kapsamına alınmıştır. Direkt olarak konu ile ilişki olmadığı düşünülen eserler kapsam dışı tutularak analize alınmamıştır. Dışlama kriterleri kapsamında analiz dışı tutulan eserler (Booknote, editorial Materyal, Proceedings Paper, Letter, Review, Item About An Individual, Biographical Item, Correction, Correction Addition, Discussion) ve analizlerin gerçekleştirilme tarihi olan Ocak 2025 yılı dışındaki eserler ölçüt alınmıştır. Buna göre analizler, ulaşılan 749 eser ile sürdürülmüştür ve dışlama kriterleri Şekil 1’de yer alan prizma akış şemasında verilmiştir.

Şekil 1: PRISMA akış şeması (Page vd., 2021).

WoS Core Collection database’inde “psychological resilience in sport” konusu taratılarak elde edilen 749 eserin doküman incelemesi, bibliyometrik analiz ile gerçekleştirilmiştir. İnceleme kapsamında kavrama ilişkin literatürde yer alan betimleyici istatistiklerin; yazarlara, ülkelere, eserlerin yayın yıllarına ve konularına göre dağılımları, artan ve azalan eğilimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Nitekim, matematik ve istatistik içeren yöntemlerin bilimsel yayınlara uygulanmasına dayalı bir alan olan betimsel bibliyometri, seçilmiş bir alandaki yayın kalıplarını, eğilimlerini ve özelliklerini anlamaya yönelik niceliksel incelemeye odaklanır (Mendes vd., 2017).

Veri Çözümleme Tekniği

Sosyal ağ analizi, bibliyometrik analiz kapsamında kullanılan ve bilimsel literatürdeki karmaşık ilişkileri ortaya koymayı amaçlayan bir teknik olarak ifade edilebilir. Bu yöntem temelde; bilimsel işbirliğinin yapısına dair içgörüler sunarken (Zanon vd., 2022) aynı zamanda; kurumlar, ülkeler ve anahtar kelimeler arasındaki ilişkileri de açıklamaya odaklanır (Chen vd., 2021). Öte yandan ifade edilen bu bileşenlerin performansını değerlendirerek, genel tabloyu görünür bir biçime büründürür (Ni vd., 2022). Bu yolla, belirli bir konuda hangi yazarların öne çıktığı ve konunun yapısal dinamikleri nesnel biçimde analiz olanağı tanır. Bu çalışmada yürütülen bibliyometrik analizlerde, literatürde yaygın biçimde kabul

BULGULAR

Tanımlayıcı Bibliyometrikler

Temel Bilgiler

Temel bilgilerin aktarıldığı bu bölümde, çalışmada elde edilen; veri gözlem seti, yazar ve kaynak analizine dair genel çerçevedeki istatistiki veriler incelenmiştir. WoS veri

gören sosyal ağ analizi ve doğrudan alıntı ağı gibi yöntemlerden faydalanılmıştır (Chen, 2006; Zupic ve Čater, 2015; van Eck ve Waltman, 2010).

Bibliyometrik analizlerde kullanılan birçok yazılım aracının tercih edildiği görülmektedir. Bu çalışmada ise veri işleme kriterlerine uygunluğu kanıtlanmış ve Biblioshiny ile entegre çalışabilen R tabanlı Bibliometrix paketi tercih edilmiştir. R dilinde geliştirilen Bibliometrix, nicel bibliyometri araştırmalarına özel olarak tasarlanmış olup kapsamlı bilimsel haritalama analizleri sunar (Liu vd., 2023). Açık erişimli yapısı ve literatür analizindeki etkinliğiyle öne çıkan bu yazılım, bilimsel üretimin yapısal özelliklerini incelemek adına güçlü bir vasıta (Fernandez-Rodriguez ve Alvarez, 2021). Bu araştırmada veri kaynağı olarak Web of Science (WoS) veri tabanı tercih edilmiştir. WoS; Science Citation Index (SCI), Social Science Citation Index (SSCI) ve Art & Humanities Citation Index (A&HCI) gibi önde gelen uluslararası indekslere erişim sağlayarak bibliyometrik çalışmalarda kapsamlı bilgi sunar. Eserlerin yayın yılı, türü, dili, yazar bilgileri, atıf sayısı, menşei ülke ve anahtar kelimeleri gibi birçok bibliyografik veriye ulaşım imkanı vermektedir. Araştırma bulgularına ait detaylı sonuçlar raporlanmıştır. Tablo 1’de analizlere ait temel bilgiler yer almaktadır.

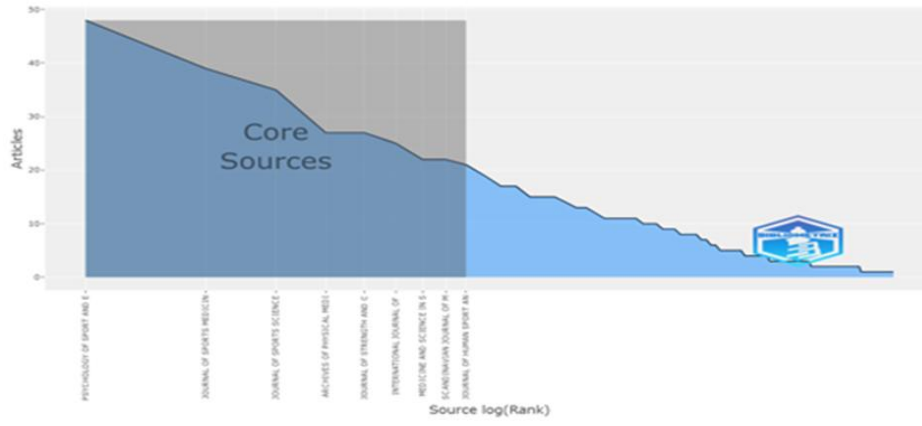
tabanından çekilen “psychological resilience in sport” konu alanına ait 749 eserin, yazar işbirlikleri, yıllara göre dağılımı ve verimlilik seviyesi inceleme konusu yapılmıştır. “Psychological resilience in sport” konusuna ait temel bilgi yığını ise Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Bibliyometrik analiz temel bilgileri

Veri	Sonuçlar	Yazarlar	Sonuçlar
Zaman Aralığı	1983-2025	Yazarlar	3007
Kaynaklar (makale, kitap, bildiri etc)	106	Yazar görünümleri	3450
Dokümanlar	749	Tek yazarlı makaleler	57
Yıllık ortalama yayın sayısı	9,19	Doküman başına yazar sayısı	4,01
Doküman başına düşen atıf sayısı	26,91	Yazar başına doküman sayısı	0,249
Doküman başına düşen yıllık ortalama atıf sayısı	2,622	Çok yazarlı makaleler	2955
Referanslar	28069	İşbirlikçi İndeksi	4,27
Anahtar kelimeler	1713	Makale başına işbirliği	4,61
Makale	721		
Makale; erken erişim	14		
Makale; bildiri kitabı	12		

WoS aracılığıyla hiçbir özellik gözlemlenmeden, yalnızca “psychological resilience in sport” konu alanı aratıldığında 21977 araştırma sayısına ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında 17533 makale içerisinden, 749’u ile işlem gerçekleştirilmiştir. İşlemi gerçekleştirilen 749 makale 1983-2025 Ocak tarihlerini kapsamaktadır. Bu süre zarfında makale başına ortalama 26,91 atıf gösterilmiş ve 106 farklı kaynaktan, yazar başına ortalama 0,249 makale üretilmiştir.

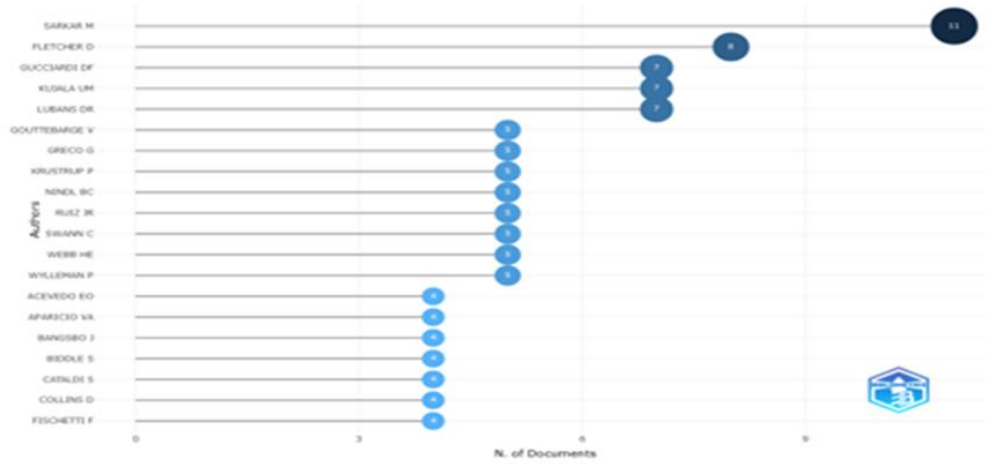
Ayrıca 3007 yazar tarafından tasarlanan eserlerin 57 tanesi tek yazarlı olarak yayımlanırken, diğerleri ise paydaş olarak yayımlanmıştır. 42 yıllık süre zarfında sporda psikolojik sağlık konusu üzerindeki araştırmalara WoS üzerinden 28069 atıf yapıldığı gözlemlenmiştir. Analizlere dahil edilen eserlere ve ilgili konu alanına ilişkin dergilere ait dağılımın verildiği Bradford Yasasına dair grafik Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2. Bradford yasası

Bradford Yasası, belirli bir konuya ilişkin yayınların az sayıda çekirdek dergide yoğunlaştığını; geri kalan yayınların ise çok sayıda daha az verimli dergiye yayıldığını ifade eden bibliyometrik bir ilkedir (Bradford, 1985; Bellis, 2009). Bradford Yasası, seçilmiş bir konu alanında üretilen yayınların az sayıda dergide yoğunlaşırken, geri kalanlarının daha çok sayıda fakat daha az etkili dergide dağıldığını göstermeyi amaçlamaktadır. İfade edilen bu durum ise

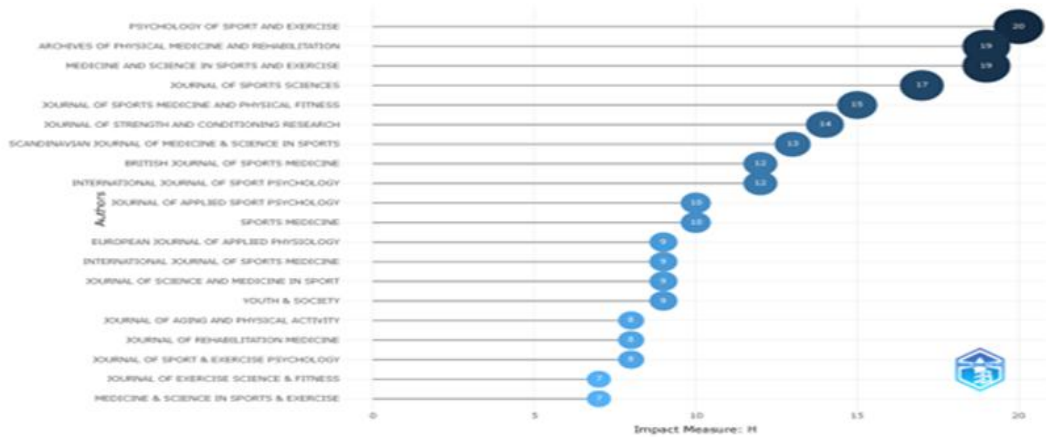
literatürün çekirdek ve çevresel kaynaklar şeklinde bir yapıda organize olup olmadığını sorgulama amacı taşımaktadır. Bu doğrultuda şekil 2 incelendiğinde azalan bir seyrin olduğu görülmektedir. Eşit bölmelerde yer alan yayınların önemli bir kısmının az sayıdaki dergide yayımlandığı görülmektedir (Bennett, 2016). Konu özelinde ise; Psychology Of Sport And Exercise dergisinin temel kaynaklar içerisindeki payının oldukça fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 3. En ilgili yazarlar

Şekil 3 incelendiğinde ‘sporda psikolojik sağlık’ konu alanında yayın yapan yazarlar sunulmuştur. Buna göre Sarkis M. (n=11) en fazla yayına sahipken, Fletcher D. (n=8) ikinci

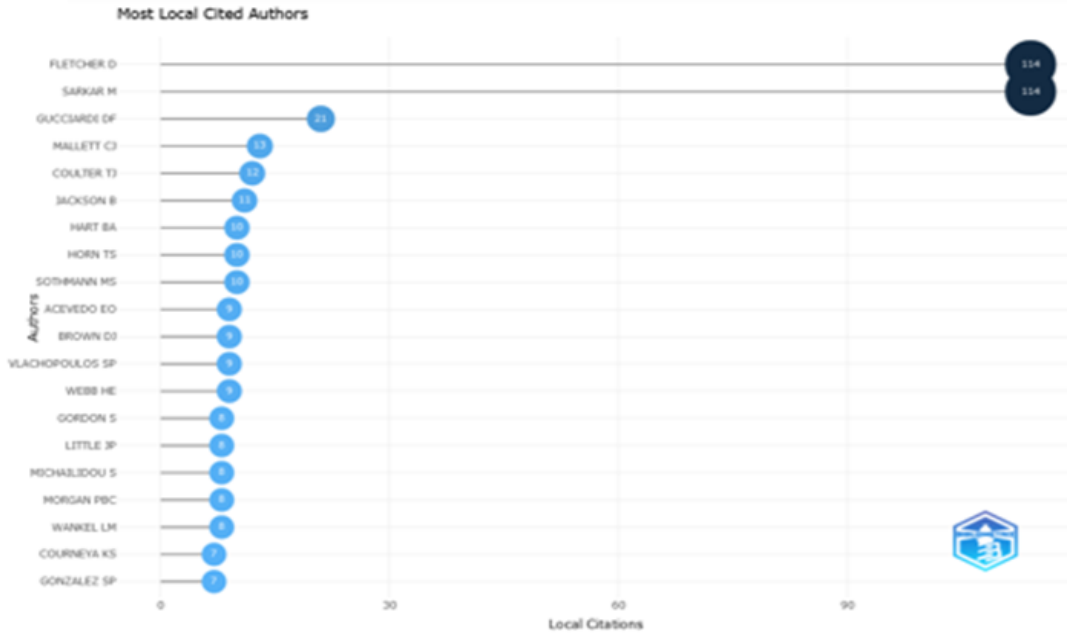
sırada ve onları eşit sayıda yayına sahip; Quickadje DF. (n=7), Kuria LM. (n=7) ile Lubans DR. (n=7) takip etmektedir. Ayrıca şekil 4’te Dergilerin H İndeksi verilmiştir.

Şekil 4. Dergilerin H İndeksi

Şekil 4 incelendiğinde konu alanında yayın yapan dergilerin H İndeksleri görülmektedir. Buna göre: Psychology of Sport and Exercise (h-indeks=20), Archives of Physical Medicine

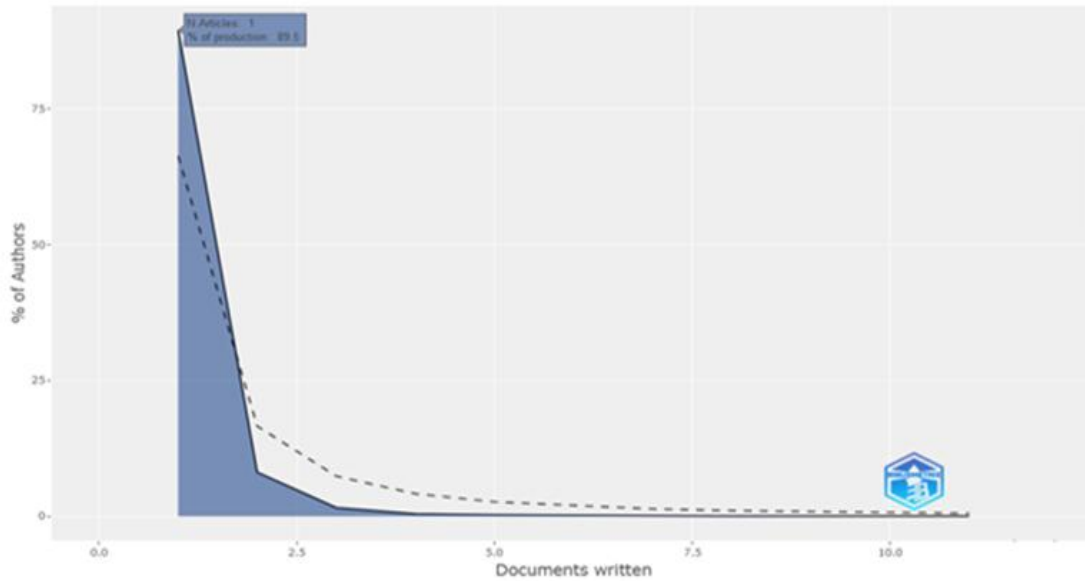
and Rehabilitation (h-indeks=19), Medicine and Science in Sports and Exercise (h-indeks=19)'dir.

Şekil 5. Konu alanında en çok atıf alan yazarlar

“Sporda psikolojik sağlık” konu alanında en fazla eser üreten yazarların verildiği şekil 5 incelendiğinde: Fletcher D. (atıf=114), Sarkar M. (atıf=114), Quickadage DF. (atıf=21),

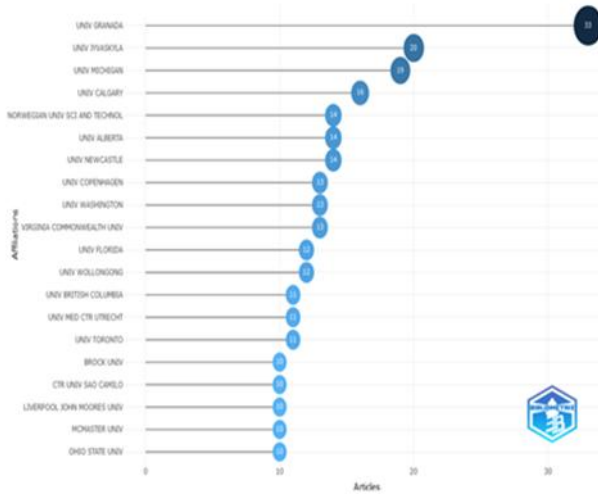
Mallett CJ. (atıf=13), Coulter TJ. (atıf=11), Jackson B. (atıf=11) şeklinde bir sıralamanın olduğu görülmektedir.

Şekil 6. Lotka yasası'na ait, yazarların bilimsel üretkenlik gösterimi

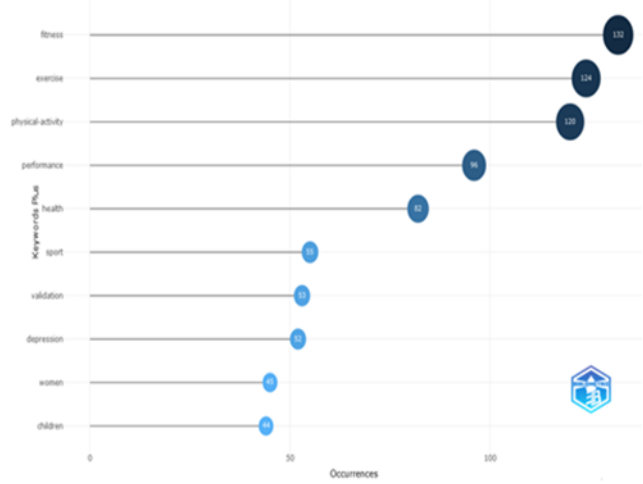
Araştırmada yer alan konu alanına ilişkin tanınırlığı ortaya koyan şekil 6 incelendiğinde Lotka Yasası'na ait, yazarların bilimsel üretkenlikleri görülmektedir. Lotka Yasası'na göre, bilimsel üretkenlik dağılımında az sayıda araştırmacının toplam yayınların büyük bir kısmını ortaya koyduğu, araştırmacıların büyük çoğunluğunun ise sınırlı sayıda yayına katkıda bulunduğu ifade edilebilir. Chung ve Cox (1990) bu yaklaşıma ilişkin değerlendirmesinde, yalnızca bir yayına katkı sunan yazarların, toplam yazarlar içerisindeki oranının yaklaşık %60 olması gerektiğini belirtmektedir.

Buna göre yatay eksen yazarların yazdığı belge (makale) sayısı, dikey eksen ise bu üretkenliğe sahip yazarların yüzdesi gösterilmiş ve yazarların yaklaşık %89.5'i sadece 1 yayın üretmiştir. Bu durum Lotka Yasası'nın temel ilkesiyle birebir örtüşür: “Bilimsel yayın yapan yazarların çoğu yalnızca bir yayın yapar.” Ayrıca yayın sayısı arttıkça yazar sayısı dramatik biçimde azalıyor olduğu görülmektedir ve 2 veya daha fazla yayın yapan yazarların oranı hızla düşmektedir. Görselin Lotka'nın öngörüsüyle büyük ölçüde uyumlu sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 7. Mevcut konuda en ilgili kurumlar

Şekilde 7’de yer alan veriler, makale üretiminde kurumlar arasında belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. En fazla yayın yapan kurum University of Granada (n=28) olurken, onu sırasıyla University of Zaragoza ve University of Michigan (n=20-23) takip etmektedir. İlk üç kurumun diğer kurumlardan anlamlı düzeyde daha fazla yayın yaptığı görülmektedir. Özellikle University of Granada’nın yayın sayısı, diğer kurumlara kıyasla açık bir liderlik sergilemektedir. İlk sıralardaki kurumlar arasındaki makale sayıları birbirine yakın olsa da, sıralamanın alt basamaklarına doğru ilerledikçe yayın sayılarında belirgin bir azalma gözlenmektedir. Bu durum, bibliyometrik analizlerde sıkça karşılaşılan "uzun kuyruk" etkisini işaret etmekte; yani az sayıda kurum yüksek yayın üretimi sağlarken, çok sayıda kurum daha sınırlı sayıda yayın gerçekleştirmiştir. Yine Şekil 8’de yer alan verilere göre, çalışmada en yüksek frekansa sahip anahtar kelime "fitness" olup, toplam 138 kez kullanılmıştır. Bunu "exercise" (134 kez) ve "physical activity" (128 kez) kavramları takip etmektedir. İlk üç

Şekil 8. Mevcut konuda en ilgili kelimeler

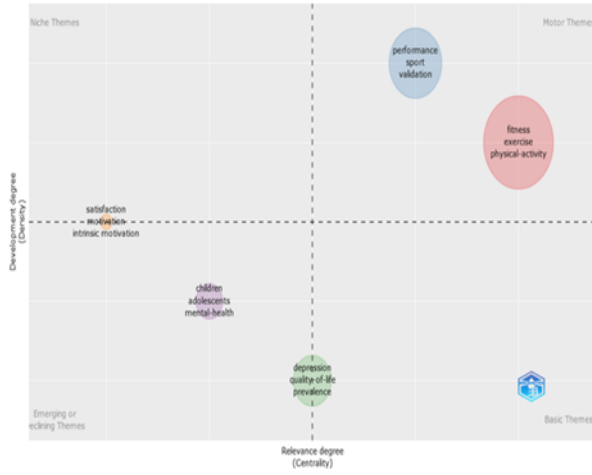
kavramın kullanım sıklığının birbirine oldukça yakın olduğu ve çalışmanın odak temasını oluşturduğu görülmektedir. Dördüncü sırada yer alan "performance" kavramı 95 kez, ardından gelen "health" kavramı ise 82 kez kullanılarak anlamlı bir yoğunluk sergilemektedir. Listenin devamında yer alan "sport", "validation", "depression", "women" ve "children" gibi kavramların kullanım sıklıkları ise görece daha düşük olup, 30 ile 50 arasında değişmektedir. Bu dağılım, araştırma alanının merkezinde fitness, egzersiz ve fiziksel aktivite gibi kavramların yer aldığını, sağlık ve performans gibi temaların da güçlü şekilde ilişkili olduğunu göstermektedir. Öte yandan, kadınlar, çocuklar ve depresyon gibi kavramların daha düşük sıklıkla yer alması, bu konuların çalışmalarda ikincil temalar olarak ele alındığını düşündürmektedir. Genel olarak veriler, çalışma alanında fiziksel aktivite ve sağlık ilişkisinin ana ekseninde bulunduğunu ve buna bağlı sosyal/psikolojik unsurların destekleyici bir rol üstlendiğini kanıtlar niteliktedir.

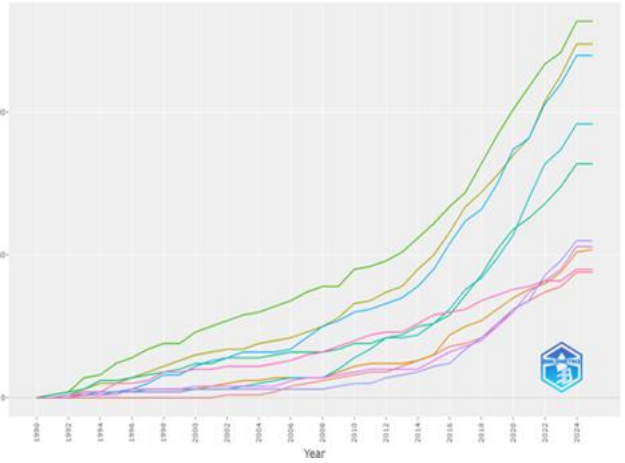
Şekil 9. Anahtar kelime görselleştirmesi

İlgili alanla literatür yapısının sunulduğu Şekil 9’da sunulan anahtar kelime bulutu, çalışmalarda öne çıkan temel kavramları görsel bir biçimde sunmaktadır. En büyük ve en merkezi konumda yer alan "fitness", "exercise" ve "physical activity" terimleri, araştırma alanının ana eksenini meydana getirmektedir. Bu kavramları destekleyen diğer önemli terimler incelendiğinde "performance", "health", "sport" ve "validation" görülmektedir. Öte yandan "depression",

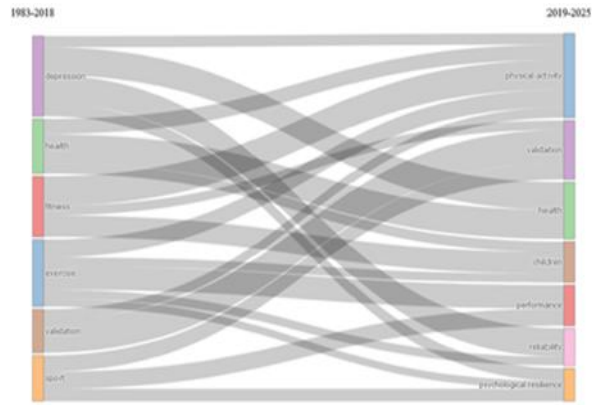
"women", "children", "psychological resilience" gibi daha küçük boyutlu anahtar kelimeler, araştırmaların sosyal ve psikolojik boyutlarına da dikkat çekildiğini göstermektedir. Genel olarak kelime bulutu, fiziksel aktivite ve sağlık temalarının ağırlıklı işlendiği, ancak psikososyal faktörlerin de göz ardı edilmediği bir alanyazın yapısının varlığını göstermektedir.

Şekil 10. Tematik harita, çeyrekler

Şekil 11. Kelime büyümesi

Şekil 12. Tematik evrim

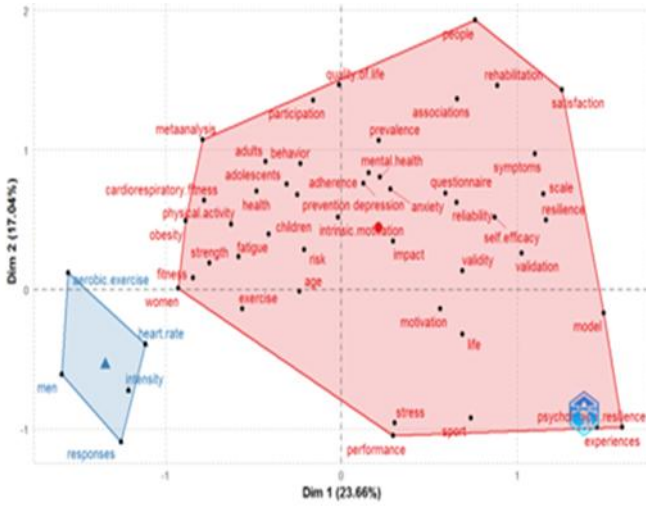
Şekil 13. Trend topic kelimeler

Şekil 10'da yer alan çeyrekler yaklaşımını temel alan tematik haritada, kavramsal yoğunluk (dikey eksen) ve gelişmişlik düzeyi (yatay eksen) eksenlerine göre dört çeyrekte konumlandırılmış temaları vermektedir. Motor temaların verildiği sağ üst çeyrekte: “fitness, physical activity” teması, yüksek yoğunluk ve gelişmişlik düzeyine sahip olup, alanın ana araştırma eksenini meydana getirmektedir. Özgün ya da izole temaların sergilendiği sol üst çeyrekte ise herhangi bir tema bulunmaması, literatürde çok özgün ama yaygınlaşmamış bir yaklaşımın olduğu ortaya koymaktadır. Düşük yoğunluğa sahip sağ alt tema ise yine boştur ve güçlü temaların olmadığı bir göstergesidir. Artan ya da azalan temaların sergilendiği sol alt çeyrek ise “sedentary behaviour, adolescence, children” gibi temaları göstermekte olup bu konuların literatürde henüz gelişim aşamasında olduğu ifade etmektedir. Bu harita, alanın hâkim temaları ile gelişmekte veya geri planda kalan araştırma alanlarını net biçimde sergilemektedir.

Kelime büyümesinin verildiği Şekil 11'de zamana bağlı olarak anahtar kelimelerin büyüme eğrileri verilmiştir. 2008 sonrası ivmelenme göze çarpmaktadır ve “physical activity” terimi, 2015 sonrası belirgin bir artış göstererek diğer tüm terimlerin üzerinde yer alırken “exercise”, “sedentary behavior” ve “mental health” gibi terimlerin de son 5 yılda artış eğilimine girdiği açıkça görülmektedir. Bu bulgu, araştırma alanında fiziksel aktiviteye dair konuların giderek daha fazla çalışıldığını; buna bağlı olarak mental sağlık, hareketsiz yaşam ve egzersizin de artan ilgi gördüğünü kanıtlamaktadır.

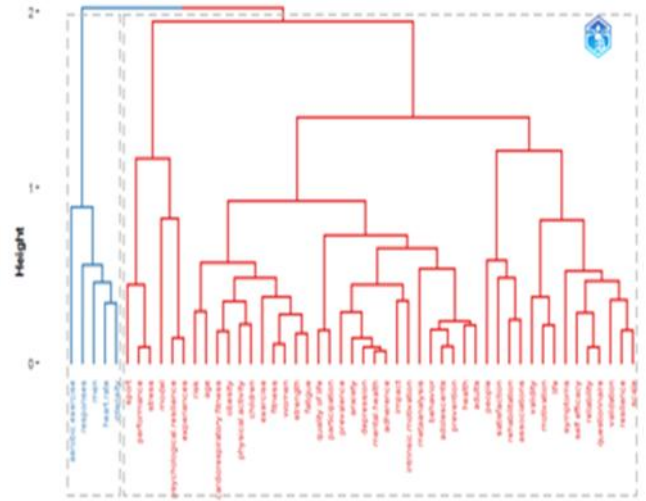
Tematik evrim geçişinin verildiği Şekil 12 incelendiğinde, 2013–2018 ile 2019–2023 dönemleri arasında anahtar kelimelerin kavramsal geçiş gösterdiği görülmektedir. Soldaki tema kümeleri sağa doğru evrilerek yeni tema kümeleriyle ilişkilendirilmiştir. Somutlaştırmak adına, önceki dönemdeki “health”, “obesity” gibi temalar, sonraki dönemde “mental health”, “COVID-19”, “online learning” gibi yeni temalara geçiş yapmaktadır. Bu geçişler, araştırmaların fiziksel sağlık temelli yaklaşımlardan daha çok psikolojik ve çevrimiçi yaşam pratiklerine kaydığını kanıtlar niteliktedir. Ayrıca bazı temaların süreklilik gösterdiği (örneğin “exercise”) görülmekte, bu da kavramın temel yapıtaş olduğunu netleştirmektedir.

Trend topic kelimelerin sunulduğu Şekil 13 analiz edildiğinde, yıllara göre öne çıkan anahtar kelimelerin neler olduğu ve bu kelimelerin hangi yıllarda yoğunlaştığını anlaşılmaktadır. “COVID-19”, “mental health”, “online learning” gibi kavramlar 2020 sonrasında belirgin şekilde artış gösterirken “adolescents”, “obesity”, “physical activity” gibi kavramlar ise daha uzun dönemli trendleri temsil ortaya koymaktadır. Ayrıca grafik üzerinde görülen mavi çubuklar, kelimenin belirli yıllarda yoğunlaştığını göstermektedir. Somut olarak “COVID-19” çubuğu 2020'ye sıkışmıştır, bu da hızlı çıkış ama kısa süreli yoğunluk anlamına gelebilir. Bu göstergeler, bibliyometrik olarak alanın zamansal gelişim çizgisini ve dışsal etkilere (pandemi gibi) duyarlılığını da analiz etme fırsatı sunabilir.

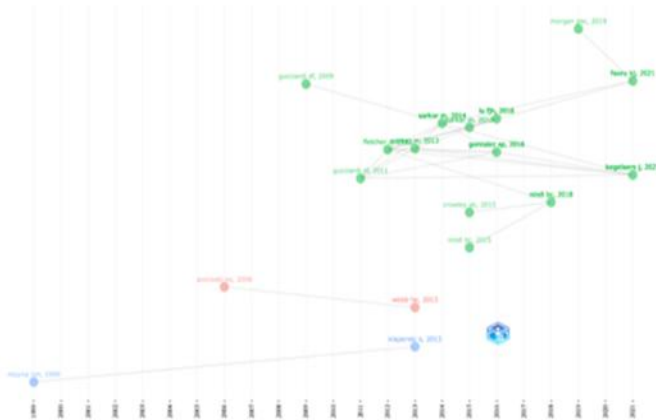
Şekil 14. Faktör analizi

Bu iki boyutun yer aldığı ve şekil 14'te verilen faktör analizinde, anahtar kelimelerin iki temel boyut üzerinde konumlandığı görülmektedir: Dim 1 (%42.94) ve Dim 2 (%17.85) olarak adlandırılan eksenler toplamda yaklaşık %60.79'luk açıklanan varyans sağlamaktadır. Bu oran, faktör yapısının literatürdeki temsiliyet gücünün makul düzeyde olduğunu kanıtlar niteliktedir. Haritanın negatif yönlerini gösteren sol alt kısmında, “risk,” “response,” “emergency,” “survivors” gibi kelimeler gruplaşmış; bu durum, kriz yönetimi ve afet müdahalesi eksenine dikkat çeker. Haritanın sağ üst bölümünde ise “exercise,” “students,” “promotion,” “participation,” “intervention” gibi kelimeler daha yoğun yer almış; bu alan daha çok sağlık davranışlarının teşviki ve bireysel müdahaleler temasının varlığına işaret eder. Ortak kelimelerin yer aldığı merkez bölgede ise “communication,” “media,” “message” gibi kavramlar yer alırken; bu durum, iletişim temasının tüm boyutlarda köprü rolü üstlendiğini gösterir. Bu grafik, bibliyometrik analizde tematik yönelimi görselleştirmenin güçlü bir yoludur ve iki ana faktör etrafında temaların kümelendiğini ortaya koyduğu ifade edilebilir.

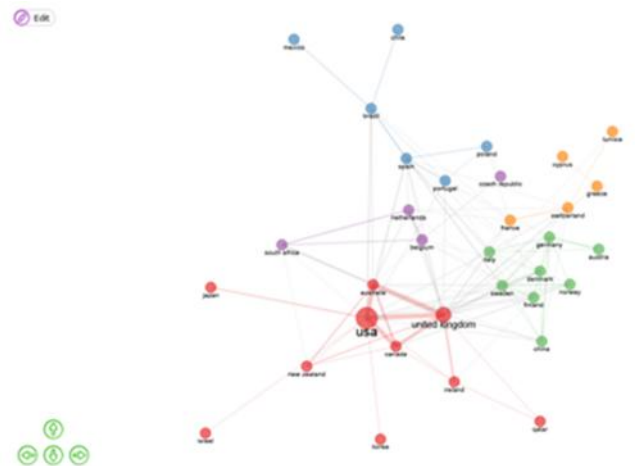
Şekil 15. Konu dendrogramı

Hiyerarşik kümeleme grafiğinin verildiği şekil 15'te yer alan dendrogram, araştırma alanındaki anahtar kavramlar arasında benzerlik temelli bir yapıyı ortaya koymaktadır. Y dikey eksen “hiyerarşi mesafesi”ni (benzerliğe göre birleşme yüksekliği) göstermekte olup, dallanma seviyesi arttıkça kümeler arası ilişkinin azaldığı ifade edilebilir. En üstteki ana bölünme, çalışmaları sosyal medya–iletişim odaklı ve sağlık müdahalesi–bireysel davranış odaklı iki ana gruba ayırmaktadır. Alt gruplarda dikkat çeken örnek kümeler ise: “participation”, “education”, “school” gibi terimler bir kümede yer almakta → eğitim tabanlı uygulamalar teması. “twitter”, “campaign”, “online”, “communication” gibi terimler başka bir kümede gruplanmış → dijital medya kampanyaları teması “covid-19”, “crisis”, “preparedness”, “healthcare” gibi kelimeler başka bir grup oluşturmuş → salgın/kriz odaklı müdahalelerdir. Genel çerçevede dendrogram, kavramlar arası içeriksel benzerliğe dayalı tematik gruplaşmaları göstermesi bakımından, bibliyometrik analizde oldukça değerli bir yapı analizi olarak ifade edilebilir.

Şekil 16. Tarihsel doğrudan alıntı ağı

Literatürde yer alan belgeler arasındaki doğrudan alıntı ilişkilerinin zaman ekseninde gösterildiği alıntı ağı Şekil 16'da verilmiştir. Şekil incelendiğinde ise dikkat çeken bulgulardan merkezî belgeler: “Smith vd., 2015”, “Wang vd.,

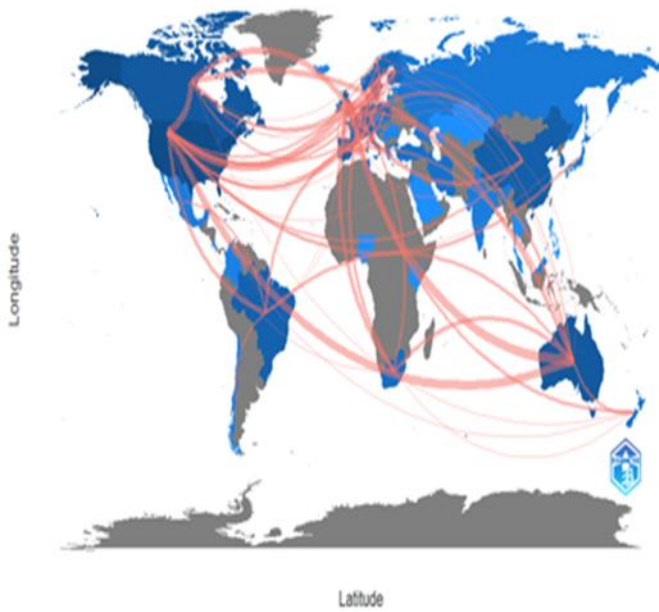
Şekil 17. İşbirliği ağı

2018” ve “Zhang vd., 2021” yıllar boyunca birden fazla çalışma tarafından doğrudan alıntılanmıştır. Bu belgeler, ağda yoğun bağlantılarla temsil edilmekte ve alanın temel referansları olarak öne çıkmaktadır. Zaman akışı bağlamında

ise ağ yapısı, 2012 yılından itibaren doğrudan alıntı ilişkilerinin artarak devam ettiğini ve 2015-2021 aralığında literatürde belirgin bir kümelenme olduğunu göstermektedir. Alıntı yönü incelendiğinde ise ağıdaki oklar, bilgi akışının hangi çalışmadan hangi çalışmaya aktarıldığını göstermekte ve bilgi üretim zincirinin kronolojik olarak takip edilmesine imkân sağlamaktadır. Farklı renklerde gösterilen gruplar ise konuya göre sınıflandırılmış literatür kümelerini temsil eder (örneğin yeşil: karar verme, mavi: esneklik, kırmızı: mutluluk).

Yazarlar ve kurumlar arasındaki işbirliği ilişkilerini temsil eden Şekil 17 incelendiğinde, merkezi yazarlar olarak “Li XS” ve “Smith JP” gibi isimler ağıda en yüksek derecede merkezi konumda yer almakta, yani hem birçok farklı yazarla

ortak çalışmaları hem de bu yazarların alt kümelerle bağlantılarının bulunduğu görülmektedir. Kümelenmeler açısından ise görselde 5 farklı kümelenme (cluster) yer almakta ve her biri farklı bir renkle gösterilmektedir. Bu kümeler genellikle aynı ülke, üniversite ya da konu alanında çalışan araştırmacılardan meydana gelirken, kenar sayısı (edges) açısından ağıdaki kenar yoğunluğu yüksek olup, işbirliği frekansı fazla olan grupların güçlü bağlarla birbirine bağlandığı bilinmektedir. Ek olarak uluslararası işbirliği incelenmiş olup farklı renkteki kümeler arası bağlar, sınır-ötesi (inter-institutional ya da international) işbirliğinin varlığını ortaya koymaktadır. Buna göre en yoğun merkezi küme kırmızı renkte gösterilen kümedir ve ağına en yoğun bağlantıya sahip kısmı olup toplamda 10'dan fazla aktif yazara sahiptir.

Şekil 18. Ülkeler arası işbirliği ağı

Şekil 18’de sunulan “Ülkeler Arası İşbirliği Ağı”, farklı ülkeler arasında yürütülen ortak yayın faaliyetlerini göstermektedir. Haritada yer alan kırmızı çizgiler, ülkeler arası iş birliği yoğunluğunu temsil etmekte olup, çizgilerin kalınlığı iş birliği sayısının fazla olduğunu ortaya koyar. Buna göre en yoğun iş birliği Birleşik Krallık ile Avustralya arasında gerçekleşmiş olup, toplamda 16 ortak yayın bulunmaktadır. ABD, hem Avustralya (15 yayın) hem de Birleşik Krallık (15 yayın) ile güçlü iş birlikleri yürütmektedir. ABD-Kanada iş birliği de dikkat çekici şekilde yüksek olup, 14 ortak yayın ile öne çıkmaktadır. Birleşik Krallık-Kanada (9 yayın) ve Avustralya-Kanada (7 yayın) arasındaki ilişkiler de önemlidir. Ayrıca, Birleşik Krallık; Güney Afrika, İsveç, Belçika ve İrlanda gibi ülkelerle de 6 ila 7 yayın arasında değişen sayılarda iş birlikleri gerçekleştirmiştir. Diğer öne çıkan iş birlikleri arasında Hollanda-Belçika (6), İspanya-İsveç (6) ve ABD-Brezilya (6) çiftleri görülmektedir. Bu sonuçlar, iş birliğinin özellikle İngilizce konuşulan ülkeler arasında yoğunlaştığını göstermektedir. Bunun yanında, Avrupa ülkeleri arasında da bölgesel düzeyde güçlü bir etkileşim söz konusudur. Harita üzerinde bu ilişkilerin coğrafi olarak yaygın ancak temelde

Country 1	Country 2	Frequency
United Kingdom	Australia	16
USA	Australia	15
USA	United Kingdom	15
USA	Canada	14
United Kingdom	Canada	9
Australia	Canada	7
United Kingdom	South Africa	7
United Kingdom	Sweden	7
Netherlands	Belgium	6
Spain	Sweden	6
United Kingdom	Belgium	6
United Kingdom	Ireland	6
USA	Brazil	6

Tablo 19. Ülkeler arası uluslararası işbirliği sıklığı

belirli merkez ülkelerde kümelendiği gözlemlenmektedir. Bu iş birliği ağı, araştırmaların küresel düzeyde nasıl bir etkileşim içinde yürütüldüğünü ve bilimsel üretimin hangi merkezler etrafında şekillendiğini göstermesi açısından önemlidir.

SONUÇ

Bu araştırma, sporda psikolojik sağlık konusundaki bilimsel üretimin kapsamını, tematik eğilimlerini ve işbirliği ağ yapılarını sistematik bir biçimde analiz etmiştir. Elde edilen bulgular, bu alandaki yayınların yıllar içinde istikrarlı bir artış gösterdiğini, çalışmaların özellikle fiziksel aktivite, egzersiz ve sağlık temaları etrafında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Sosyal ve psikolojik faktörlerin ise bu ana temaları destekleyici bir çerçevede ele alındığı anlaşılmaktadır. Ayrıca COVID-19 pandemisi gibi küresel olayların, araştırma yönelimlerinde önemli değişimler yarattığı ve mental sağlık gibi yeni başlıkların literatürde öne çıkmasına zemin hazırladığı görülmüştür. Bu doğrultuda, gelecekte yapılacak çalışmalar için birkaç önemli öneri sunulabilir. Öncelikle, sporda psikolojik sağlık araştırmalarında kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelli

bireyler gibi daha az temsil edilen gruplara odaklanmak, literatürdeki önemli boşlukları dolduracaktır. Bunun yanında, farklı kültürel ve sosyoekonomik bağlamlarda psikolojik sağlık yapılarını karşılaştırmalı olarak incelemek, kavramın evrensel ve kültüre özgü yönlerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir. Disiplinler arası çalışmaların artırılması ve özellikle spor bilimleri ile psikoloji, eğitim bilimleri gibi alanlar arasında köprüler kurulması da literatürün zenginleşmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca uluslararası işbirliklerinin desteklenmesi, bilimsel üretimin çeşitlenmesini ve daha geniş örneklem gruplarına

ulaşılmasını mümkün kılabilir. Bu çalışmanın, sporda psikolojik sağlık araştırmalarının mevcut durumuna bütüncül bir bakış sunarak, gelecekte izlenebilecek araştırma yönlerine dair bazı ipuçları sağlayabileceği düşünülmektedir.

Etik Metni: Bu makalede araştırma sürecinde, dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

Çıkar Çatışması: Bu çalışmada yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranı: Bu çalışmada bütün yazarların katkı oranları eşittir.

Kaynaklar

- Aron, C. M., Harvey, S., Hainline, B., Hitchcock, M. E., & Reardon, C. L. (2019). Post-traumatic stress disorder (PTSD) and other trauma-related mental disorders in elite athletes: a narrative review. *British journal of sports medicine*, 53(12), 779-784.
- Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and citation analysis: From the Science Citation Index to cybermetrics*. Scarecrow Press.
- Bennett, K. (2016). *Reluctant readers: An analysis of educational and LIS literature from 1993-2013*. SLIS Connecting, 5(1), 84.
- Börner, K., Chen, C., & Boyack, K. W. (2012). Visualizing knowledge domains. *Annual Review of Information Science and Technology*, 37(1), 179-255. <https://doi.org/10.1002/aris.1440370106>
- Bradford, S. (1985). Specific subjects. *Journal of information Science*, 10, 173-180.
- Chen, C. (2006). CiteSpace II: Detecting and visualizing emerging trends and transient patterns in scientific literature. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 57(3), 359-377. <https://doi.org/10.1002/asi.20317>
- Chen, J., Ablanedo-Rosas, J. H., Frankwick, G. L., & Arévalo, F. R. J. (2021). The state of artificial intelligence in marketing with directions for future research. *International Journal of Business Intelligence Research (IJBIR)*, 12(2), 1-26.
- Chung, K. H., & Cox, R. A. (1990). Patterns of productivity in the finance literature: a study of the bibliometric distributions. *the Journal of Finance*, 45(1), 301-309.
- Delgado Hernández, Y. L., López Regalado, O., Calua Cueva, M. R., & Moreno Muro, J. P. (2021). Autonomous learning in the educational context: a psychological perspective. *Asean Journal of Psychiatry*, 22(9).
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of business research*, 133, 285-296.
- Fernandez-Rodriguez, M. A., & Alvarez, L. (2021). Microgels and Nanogels at Interfaces and Emulsions: Identifying Opportunities from a Bibliometric Analysis. *Frontiers in Physics*, 9, 754684.
- Fletcher, D., & Sarkar, M. (2012). A grounded theory of psychological resilience in Olympic champions. *Psychology of Sport and Exercise*, 13(5), 669-678. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2012.04.007>
- Galli, N., & Vealey, R. S. (2008). "Bouncing back" from adversity: Athletes' experiences of resilience. *The Sport Psychologist*, 22(3), 316-335. <https://doi.org/10.1123/tsp.22.3.316>
- Gould, D., Dieffenbach, K., & Moffett, A. (2002). Psychological characteristics and their development in Olympic champions. *Journal of Applied Sport Psychology*, 14(3), 172-204. <https://doi.org/10.1080/10413200290103482>
- Hosseini, S. A., & Besharat, M. A. (2010). Relation of resilience with sport achievement and mental health in a sample of athletes. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 5, 633-638. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.161>
- Johnston, R., Harwood, C., & Minniti, A. (2015). Positive youth development in sport: A narrative review of the literature. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11(3), 215-233. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2013.830698>
- Kara, M. (2025). A systematic bibliometric analysis on the nature of and trends in decision-making in sport. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 14(3), 360-374.
- León-Figueroa, D. A., Barboza, J. J., Garcia-Vasquez, E. A., Bonilla-Aldana, D. K., Diaz-Torres, M., Saldaña-Cumpa, H. M., ... & Rodriguez-Morales, A. J. (2022). Epidemiological situation of monkeypox transmission by possible sexual contact: a systematic review. *Tropical Medicine and Infectious Disease*, 7(10), 267.
- Liu, S., Lin, S., Dai, W., Liu, M., Zhang, H., Zhang, X., ... & Hu, Y. (2023). Worldwide productivity and research trend of publications concerning electroactive materials and spinal cord injury: a bibliometric study. *Frontiers in Bioengineering and Biotechnology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fbioe.2023.1094059>
- Masten, A. S. (2001). Ordinary magic: Resilience processes in development. *American Psychologist*, 56(3), 227-238. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.227>
- Mendes, G. H., Oliveira, M. G., Gomide, E. H., & Nantes, J. F. D. (2017). Uncovering the structures and maturity of the new service development research field through a bibliometric study (1984-2014). *Journal of Service Management*, 28(1), 182-223.
- Morgan, P. B., Fletcher, D., & Sarkar, M. (2013). Defining and characterizing team resilience in elite sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(4), 549-559. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2013.01.004>
- Nezhad, M. A. M., & Besharat, M. A. (2010). Relations of resilience and hardiness with sport achievement and mental health in a sample of athletes. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 5, 757-763. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.180>

- Ni, Q., Amalfitano, N., Biasioli, F., Gallo, L., Tagliapietra, F., & Bittante, G. (2022). Bibliometric review on the volatile organic compounds in meat. *Foods*, 11(22), 3574.
- Pelletier, L. G., Fortier, M. S., Vallerand, R. J., & Brière, N. M. (2001). Associations among perceived autonomy support, forms of self-regulation, and persistence: A prospective study. *Motivation and Emotion*, 25(4), 279–306. <https://doi.org/10.1023/A:1014805132406>
- Rutter, M. (2012). Resilience as a dynamic concept. *Development and Psychopathology*, 24(2), 335–344. <https://doi.org/10.1017/S0954579412000028>
- Sarkar, M. (2021). Psychological resilience: Definitional advancement and research developments in elite sport. *International Journal of Sport Psychology*, 52(3), 235–249.
- Sarkar, M., & Fletcher, D. (2014). Psychological resilience in sport performers: A review of stressors and protective factors. *Journal of Sports Sciences*, 32(15), 1419–1434. <https://doi.org/10.1080/02640414.2014.901551>
- Southwick, S. M., & Charney, D. S. (2012). The science of resilience: Implications for the prevention and treatment of depression. *Science*, 338(6103), 79–82. <https://doi.org/10.1126/science.1222942>
- van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523–538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Yıldırım, A., & Simsek, H. (1999). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11 baski: 1999-2018).
- Zanon, F., Cesarano, C., Cotroneo, Y., Fusco, G., Budillon, G., & Aulicino, G. (2022). Remote sensing of sea surface salinity: A bibliometric analysis. *Advances in Oceanography and Limnology*, 13(2).
- Zupic, I., & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429–472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

An individual's ability to maintain a healthy structure in mental, emotional, social, and psychological domains is considered crucial for sustaining life. Psychological resilience plays a central role in maintaining this balance. It refers to the capacity to adapt and develop positively despite experiencing stress or trauma (Masten, 2001; Rutter, 2012). Southwick and Charney (2012) emphasized that resilience is not only about withstanding adversity but also about deriving meaning and growth from it.

In the context of sports, psychological resilience can be defined as the athlete's capacity to cope with challenges such as stress, injury, pressure, or failure. This capacity is essential for maintaining emotional balance, recovering from setbacks, and sustaining long-term performance (Galli & Vealey, 2008; Fletcher & Sarkar, 2012). Athletes with high psychological resilience tend to preserve their motivation and decision-making abilities under pressure (Pelletier et al., 2011; Morgan et al., 2013). In recent years, bibliometric analyses have become effective tools for identifying research productivity, thematic trends, and collaboration structures within a given scientific field (Bellis, 2009; van Eck & Waltman, 2010). Psychological resilience in sport has emerged as a prominent research theme due to its connection with mental toughness, stress management, and emotional regulation. This study aims to map the development of the literature on psychological resilience in sport by analyzing its temporal progression, thematic orientations, and collaborative structures.

Research Problem

Although studies on psychological resilience in sport have increased over the years, there is a lack of comprehensive bibliometric mapping of the scientific production in this field. Therefore, the present study seeks to analyze the scope of the literature, identify prominent themes, authors, and

institutions, and uncover structural patterns and international collaborations across time.

Methods

This study follows a descriptive bibliometric approach. A total of 749 articles published between January 1983 and January 2025 were retrieved from the Web of Science Core Collection using the keyword “psychological resilience in sport.” The systematic review was structured according to the PRISMA flow diagram. Inclusion criteria focused on peer-reviewed journal articles, and various document types (e.g., editorials, book reviews) were excluded. The data were analyzed using the R-based Bibliometrix package, employing techniques such as social network analysis, Lotka's and Bradford's laws, factor analysis, and thematic evolution mapping.

Result and Conclusions

The 749 articles analyzed received a total of 28,069 citations. The most productive authors were Sarkar M. and Fletcher D., while the University of Granada emerged as the leading institution. The journal *Psychology of Sport and Exercise* had the highest h-index (h=20). Frequently used keywords included “fitness,” “exercise,” and “physical activity.” In recent years, increased attention has been observed toward terms such as “mental health” and “online learning,” particularly after the COVID-19 pandemic. Collaboration analysis revealed strong international networks, especially between the UK, the USA, and Australia.

In conclusion, the study provides a comprehensive overview of the structure, thematic development, and collaboration dynamics in the field of psychological resilience in sport. The findings highlight the need for future studies to focus on underrepresented groups such as women, children, the elderly, and individuals with disabilities. Moreover, cross-cultural and interdisciplinary research efforts are recommended to enhance the richness and global relevance of the literature.